

24.9.2020

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asia: KAA 8/2019 vp, verkkokalastus kiellettävä saimaannorpan levinneisyysalueella

Ympäristöministeriö
Luontoympäristöosasto
Ympäristöneuvos Esko Hyvärinen

Saimaannorppia on nykyisin hieman yli 400 yksilöä, joista lisääntymiskykyisiä on noin 155–220 yksilöä. Viime vuosina arvioidaan syntyneen yli 80 poikasta vuosittain. Tämän vuoden aikana on toistaiseksi tullut tietoon 29 kuollutta saimaannorppaa, joista 10 on ollut pesään kuolleita kuutteja. Verkkoihin kuolleita on raportoitu kolme yksilöä. Vuoden 2019 aikana kalanpyydyksiin kuolleita todettiin seitsemän yksilöä, joista viisi kuuttia jäi verkkoihin heinäkuussa kalastusrajoitusajan päätyttyä.

Saimaannorppakanta on pitkäjänteisen yhteistyön ja monipuolisten suojelutoimenpiteiden ansiosta kasvanut nykytasolle 1980-luvun lopulta, jolloin norppia oli vain noin 200 yksilöä. Kanta on kuitenkin edelleen pieni ja erittäin uhanalainen. Kalanpyydyskuolleisuuden lisäksi saimaannorpan uhkana ovat ilmastomuutoksen vaikutukset, pesinnän häiriintyminen sekä kannan pienestä koosta ja hajanaisuudesta johtuvat tekijät.

Saimaannorpan suojelu perustuu laajaan yhteistyöhön, jossa suojelutarpeet ja velvoitteet on pyritty sovittamaan yhteen muiden tarpeiden kanssa saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman mukaisesti. Näin on saatu aikaan hyviä tuloksia. Ympäristöministeriö on sitoutunut strategian toimeenpanoon yhdessä eri tahojen kanssa.

Ympäristöministeriö jakaa kansalaisaloitteen tekijöiden ja allekirjoittajien huolen saimaannorppien korkeasta kalanpyydyskuolleisuudesta. Saimaannorpan suojelun strategiassa ja toimenpidesuunnitelmassa on määriteltä useita toimenpiteitä kalanpyydyskuolleisuuden vähentämiseksi. Keskeisin näistä on verkkojen ja muiden saimaannorpalle vaarallisten pyydysten käytön rajoittaminen sopimuksin ja asetuksella.

Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut työryhmän saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittamiseksi. Työryhmän on määrä saada työnsä päätökseen marraskuun loppuun mennessä. Työryhmän tulee muun muassa arvioida saimaannorpan suojelemiseksi asetettujen kalastusrajoittamistoimenpiteiden riittävyttä ja vaikutuksia sekä laatia ehdotuksia kalastussäännösten kehittämiseksi.

Ympäristöministeriö pitää välttämättömänä parantaa kalastusrajoitusten alueellista ja ajallista kattavuutta saimaannorppien kalanpyydyskuolemien vähentämiseksi. Kalastusrajoitusten päivittämisen lisäksi siirtymistä norppaturvallisten pyydysten käyttöön tulee pyydysten kehitystyön ohella jatkaa.

Saimaalla joko ammatikseen, kotitarpeiksi tai harrastukseksi kalastavat henkilöt haluavat kaikin keinoin välttää saimaannorppien joutumisen pyydyksiin. Kannan elyessä ja norpan palatessa vanhoille elinalueilleen riski on kuitenkin aiempaa suurempi. Kalastusrajoitusten on oltava ajantasaisia ja kattavia, ettei luoda virheellistä kuvaa siitä, missä, milloin ja miten kalastamalla kalastus on norppaturvallista. Sopimuksin ja asetuksella määriteltujen rajoitusten lisäksi viestintä, neuvonta ja valvonta ovat edelleen tärkeitä keinoja kalanpyydyskuolleisuuden vähentämiseksi.